

izhaja vsaki torek in soboto. Ako pade na ta dneva praznik, dan poprej.

## Uredništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9, kamor je naslavljati pisma.

## Nefrankirana pisma

se ne sprejemajo, enako se ne uvažujejo pisma brez podpisa.

## Rokopisi

dopisov se ne vračajo.

# GORICA

stane na leto 10 K, za pol leta 5 K, za četrta leta 25,00.

## Upravništvo

se nahaja v „Narodni Tiskarni“, ulica Vetturini št. 9.

## Za oglase

se plačuje od čveterostopne petit vrste po 14 vin., za večkratni natis primeren post.

## Posamezne številke

stanejo 8 vin. in se prodajajo v raznih goriških trafikah.

## Čujte in strmite! Vsej slovenski in slovanski javnosti!

Pod tem naslovom je priobčil „Slovenec“ ta-le članek: Bila je dežela in reklo se ji je Koroška. V tej deželi je kakor povsod, koder so katoličani, škofijski ordinariat, in ker je v tej deželi tudi veliko važnih železnic, imajo ondi tudi c. kr. državnoželezniško ravnateljstvo, in sicer v Beljaku. Znano pa je tudi, da v tej deželi vladajo neverjetne razmere. Tako n. pr. stoji v obratnem poslovniku c. kr. državnih železnic izrečno zapisano, da se imajo železniški vozni listki občinstvu izročati ali v nemškem ali v drugem deželnem jeziku, in sicer je v tem oziru merodajen tisti, ki listek zahteva. Kljub temu pa potnik na celovškem državnem kolodvoru vožnega listka na slovensko zahtevno ne dobi, in kar je najbolj značilno, se od strani uradništva provocira in osebno žali in večinoma se je zgodilo, da so jih vrh tega še zaprli. To je stara stvar. Ampak Slovenci so se v tem oziru tudi pritožili, in sicer na c. kr. državnoželezniško ravnateljstvo v Beljaku in se izrečno sklicevali na omenjeno določbo obratnega poslovnika. Kaj je ravnateljstvo na to odgovorilo?

**Odgovorilo je, da dotičniki niso zahtevali vožnega listka v slovenščini, marveč na nerazumljiv način, vsled česar so sami zakrivil, da ga niso dobili!**

Ta odgovor je impertinencija najhujše vrste, je udarec v obraz vsemu slovenskemu narodu in je višek vseh predrznosti, kar smo jih kdaj od oblasti imeli pretrpeti! Le helotom se more tako odgovarjati! Dejstvo je, da so dotičniki listke zahtevali v slovenščini, da so uradniki ali uradnice tudi prav razumeli, ker so pravo karto od police vzeli in katerikrat jo celo s provokatorično pripombo: „Heute gebe ich ihnen die Karte noch, nächstesmal müssen sie aber deutsch reden, weil Klagenfurt eine deutsche Stadt ist!“, potniku izročili, dejstvo je dalje, da je ta uvedba uradništva v Celovcu novum, obkrožirana samovoljno in šele v zadnjem času. In spričo tega se upa beljaško ravnateljstvo tako odgovoriti!

Pa to še ni nič v primeri s stvarjo, ki jo pravkar izvemo. **C. kr. državnoželezniško ravnateljstvo v Beljaku je te dni poslalo škofijskemu ordinariatu v Celovcu vlogo, v kateri opozarja ordinariat, da veliko duhovnikov na kolodvoru v Celovcu zahteva vožne listke „na nerazumljiv način“ in da zato ravnateljstvo ordinariat naproša, naj svoje duhovščino opozori, da naj zahteva vožne listke v nemščini.**

To so dejstva — dokumenta sta za obadva slučaja na razpolago. Ampak tako nečuvno je to, da mora ne vsak Slovan, ampak vsak pošten človek spričo tega reči: To je lopovstvo, kar se dogaja na Koroškem, to niso več razmere za pravno državo, to je v sramoto celi civilizovani Evropi! Ravnateljstvo, ki si upa tako odgovarjati na pritožbe in pošiljati ordinariatu take zahteve, je izgubilo pravico imenovati se cesarsko kraljevo!

Toliko za danes. Lopovstev se dogaja zadnji čas na Koroškem toliko in

ne bomo molčali, pa ne samo kričali, marveč vse slovensko ljudstvo se bo dvignilo in poročilo imamo, da stopijo na plan vsi, ki nas zastopajo. **Koroška je odzad prva in poglobljena zadeva cele Vseslovenije in njene politične in nepolitične organizacije** — ne bomo odnehali in ne bomo menjali klicati in delati venomer in neprenehoma:

**Koroška — je naša čast! Vse za Koroško!** Vso slovensko in slovansko javnost pa opozarjamo na ta dva slučaja, ki kričita do neba za zadoščenje!

## Kolonsko vprašanje.

C. kr. namestnik v Trstu je doposlal deželni odboru ta-le dopis, ki se je prečital v včerajšnji seji deželnega zbora:

Deželni odboru v Gorici.

Kakor deželni odbor, tako je tudi c. kr. ministerstvo za poljedelstvo obračalo svojo posebno pozornost vprašanju glede ureditve kolonskih razmer na Goriško-Gradiščanskem ter je izdelalo dotični zakonski načrt (za sedaj izključno kot načrt poročevalca). Ta načrt se mi je doposlal v namen, da podam o njem svoje mnenje z ozirom na elaborat, ki ga je bil izdelal deželni odbor. Pri proučevanju obeh načrtov sem prišel do sklepa, da bi bilo umestno, da bi se sklicala, še predno bi se predložil konkretni predlog deželni odboru, konferenca, katere bi se udeležili poleg referenta deželnega odbora in strokovnjakov v kmetijskih zadevah, tudi tisti politično-upravni, sodni in finančni uradniki, ki so osebno imeli priliko nabirati praktičnih izkušenj glede vprašanj, ki se tičejo kolonata.

V tem smislu sem stavil predlog c. kr. poljedelskemu ministerstvu, ki mi je z odlokom 27. XII. 1909 priobčilo, da ne ugovarja nameravani konferenci, da se mu pa zdi potrebno, da se da tudi ministerstvu za notranje zadeve in pravosodnemu ministerstvu prilika, da proučita načrt zakona izdelanega od poročevalca poljedelskega ministerstva.

V to svrhu namerava ravno omenjeno ministerstvo provzročiti medministrsko konferenco v najkrajšem času. Čim pride ta do povoljnega vspeha, se takoj skliče po meni predlagana konferenca.

To naznanjam deželni odboru in se počaščujem še dostaviti da bi bilo prezagodaj ako bi se hotelo že sedaj zavzeti meritorno stališče napram načrtu deželnega odbora.

Namestnik: Hohenlohe.

Iz tega dopisa je razvidno, da obstojata dva načrta: eden izdelan po poročevalcu v poljedelskem ministerstvu, drugi izdelan po deželni odboru. Oba načrta se proučita najprvo po ministerstvu za notranje stvari in za pravosodje in prideta potem v konferenco, katero skliče namestnik.

Nam se zdi, da bi bilo prav, ako bi se pritegnil temu posvetovanju tudi zastopnik „društva kolonov.“

Ko dobimo načrt deželnega odbora, ga v bistvu priobčimo.

## Odpoved našega Iržaškega poslanca.

(Dopis s Krasa).

(Konec.)

In glejte, naš poslanec dr. Gregorin je hotel to doseči, in ker se mu to oškodovanje nas Kraševcev ni posrečilo, je odložil mandat. Tako je razumel učeni g. dohtar naše koristi!! Bog mu odpusti, mi mu ne moremo.

Kako krive pojme o kraških koristih ima dr. Gregorin, kaže najbolj njegovo naznanilo v „Edinosti“ v zadevi odpovedi poslanstvu. On piše, da je hotel dr. Gregorčič „zatreti vsako sled strank, ki se niso hotele udati njegovemu strahovanju“. To pa ni res; kajti potrditev ravno Gregorinove izvolitve izpodbija to trditev. Za druge poslance, ki ne zastopajo našega Krasa, se pa ni imel dr. Gregorin toliko brigati; saj pravi, da stoji nad strankami! Nikakor se pa ne more strahovanje imenovati dejstvo, da so se na predlog dr. Gregorčiča brez preiskave uničile volitve v veleposestvu. To ni bilo nikako strahovanje, s tem je bilo temveč zadoščeno pravici. Kar je nezakonito doseženo, to se pač ne da zakonito potrditi. In da je bila izvolitev veleposestniških poslancev nezakonita, to je priznal indirektno celo liberalni predsednik volitvene komisije, to so dokazala dejstva nepravilnosti, našeta v Gregorčičevem poročilu. In ker so bila ta dejstva večini zborniški, ki je ovrгла te volitve, že prej znana, jih ni bilo treba več preiskavati. Da ni bila ta procedura dr. Gregorinu po godu, je naravno, ker je bilo ž njo uničeno njegovemu prijatelju Gabrščeku zadnje upanje na dobro plačano odborniško mesto. Zopet nov dokaz, kako je kraški poslanec Gregorin skrbel bolj za Gabrščeka nego za Kraševce!!

Dr. Gregorina trditev, da je dr. Gregorčič zvezan z laškimi liberalci, zopet ne odgovarja resnici. „Gorica“ je to trditev že sto in stokrat ovrгла! Kako hoče dr. Gregorin, ki je te namišljene „zveze“ tako ne deležen kakor dopisnik tega dopisa, bolje vedeti, nego tisti, ki naj bi bili to „zvezo“ sklepali?! Toliko soditi znamo tudi mi Kraševci. In pa, ali niso uprav te dni poslanci S. L. S. glasovali v neki zadevi z laškimi klerikalci nasproti laškimi liberalcem? Je pač tako, g. dohtar: glasuje se s tistimi, s katerimi se ziağa. Zato pa ni treba nobene zveze. Vi, g. dohtar, ste se lani zvezali z laškimi klerikalci „proti svojim rodnim bratom“ (v S. L. S.), to zvezo ste deležniki tudi priznavali. Vprašam, kako da najdete to zvezo dopustno, kako da imenujete le laške liberalce, „najhujše nasprotnike našega teptanega in zane-marjenega naroda“, dočim Vam je znano, da sta klerikalna laška državna poslanca nam goriškim Slovencem v novem času stokrat več škodovala nego liberalni laški drž. poslanec? G. dohtar, Vi rabite očitno dvojno mero. In s takim sredstvom hočete prikriti pravi vzrok Vaše odpovedi, katero je provzročila le Vaša strankarska liberalna strast? Kot strastnemu liberalcu pa Vam ne pristojta imenovati dr. Gregorčiča „nenasitnega voditelja slov. klerikalne stranke“. Kakor se Vi in Gabršček nista hotela nasiti najrazličnejših poskusov, kako bi

moral on z vsemi dovoljenimi sredstvi nasproti Vama braniti. Ne karajte in ne proklinjajte torej tega, kar sami provzročate.

In kako se morete drzniti, postaviti se za javnega obsojtelca rodoljubja enega Gregorčiča?! Koliko tisočakov ste že darovali za slovensko šolstvo??? Vaša „Edinost“ pač pridno naganja Slovence, naj žrtvujejo za slov. šole, ali doslej ni še sporočila, kak del nje vsakoletnega čistega dobička se je uporabil za slov. šolstvo. Kadar boste Vi darovali le en majhen del tisočakov, katere je dal dr. Gregorčič za slov. šolstvo, kadar boste Vi storili le eno stotino dela, katero je zvršil dr. Gregorčič za slov. šole, potem pridite in sodite o rodoljubju moža, ki je osivel v skrbeh za slov. šolstvo!

Deželnega poslanstva dr. Gregorina ne moremo mi Kraševci ohraniti v dobrem spominu, ker nam je provzročil dve nepotrebni volitvi in ž njima občutno zamudo časa in ogromnih stroškov, ker nam je preprečil izvolitev vellesposobnega in zmožnega državnega poslanca, ker ni v deželni zboru v Gorici drugega delal, nego podpihaval prepir med političnimi slov. strankami. Ako bi bil to navedel za vzrok svoje odpovedi, bi mu mi verjeli. Zato pa upamo, da nas pusti odslej pri miru ter ostane v Trstu, katerega si je izbral v posvečenje svojih „slabih sil“. Izgubo takih „vernih sinov“ naš sivi Kras prav lahko preboli. — Kraški volivec.

## Deželni zbor.

### Četrta seja.

Četrta seja goriškega deželnega zbora je bila v torek popoldne ob 5. uri.

Navzoči so bili vsi poslanci razun Meizlik-a in Gasserja.

Deželni glavar je naznanil, da so sklepi deželnega zbora v seji 27. dec. 1909 glede začasnega daljnega pobiranja deželnih doklad ter daljnega pobiranja doklade na pivo dobili cesarjevo potrdjenje, dalje, da je cesar pooblastil finančnega ministra, da predloži dež. zboru zakonski načrt glede oprostive osebne dohodnine od deželnih doklad, dalje, da je dospel dež. odb. z dopisom c. kr. namestništva od 1. januarja t. l. vladni zakonski načrt, zadevajoč ureditev razmerja kolonov.

Po prečitanju došlih vlog sta bili naznanjeni dve interpelaciji, ki sta se pa na koncu seje prečitali.

Nato se je prešlo k dnevnemu redu.

Posl. Manfreda je utemeljeval svoj predlog o podaljšanju struge reke Idrijca, ki je bil rešen nujnim potom in enoglasno sprejet. Ta predlog se glasi: Visoki deželni zbor skleni:

Visoka c. kr. vlada se pozivlja, da nemudoma podaljša strugo Idrijce na kobariškem blatu od sužidskega mosta do izvira in sicer iz razloga, ker v slučaju deževja voda zastaja in je podobno jezeru ter posebno iz zdravstvenih ozir.

Predlog o kopanju in odvažanju peska na gradeškem otoku, katerega je utemeljeval posl. Bugač to se je odstopil tehnično-gospodarskemu in pravne-

Predlog o zgradbi delavskih stanovanj, katerega je utemeljeval posl. dr. Faidutti, se je izročil tehničnemu in finančnemu odseku.

Predlog posl. Piccinini-ja o prodajanju zavrženih erarskih konj se je izročil tehnično-gospodarskemu odseku.

Posl. Piccinini zahteva namreč v svojem predlogu, naj bi se zavrženi vojaški konji goriške posadke prodajali na javni dražbi v Gorici, ne pa v Beljaku, kakor se to sedaj godi.

Zakon o občinskih posredovalnih uradih se je izročil pravnemu odseku.

Štatut deželne norišnice se je odstopil pravnemu odseku.

Uravnava hudournika Mondina. Ta zadeva se je odstopila finančnemu odseku.

Zakonodajni ukrepi v ureditev službenih pogodb za nastavljenca pri kmetijskih in gozdarskih podjetjih so se izročili pravnemu odseku.

Ravnanje z računi političnih in cerkvenih občin. Ta zadeva se je odstopila pravnemu odseku.

Opravljanje poslov krajevne agencije avstro-ogrske banke po deželnem hipotekarnem kreditnem zavodu. Ta točka je bila sprejeta.

Zadeva gledé uravnave Ledre se je izročila tehnično-gospodarskemu odseku.

Vprašanje glede avtomobilskih prometnih zvez se je izročilo tehnično-gospodarskemu odseku.

Zadeva glede vpisovanja javne imovine v zemljiške knjige se je izročila pravnemu odseku.

Vprašanje glede briške železnice se je izročilo železniškemu odseku.

Resolucija glede dvoletnega vojaškega službovanja se je izročila pravnemu odseku.

Točka: Nova glavnica za zalog „Ranjeni vojaki“ je bila sprejeta.

Prošnja za podporo občine Medjivas za zgradbo vodnjaka se je izročila peticijskemu odseku.

Vprašanje glede prodaje zemljišč ex Semolič v Brestovici se je izročilo finančnemu odseku.

Vprašanje glede podpore vodni za drugi tržiškega polja se je izročilo tehnično-gospodarskemu odseku.

Prošnja za podporo občini Barka za zgradbo vodovoda se je odstopila peticijskemu odseku.

Odobrilo se je izplačilo 1000 K preostaiim ponesrečencev z ulice Ponte nuovo.

Prošnja Josipa Klanjščeka za izbris bolniških troškov, katere je povzročila njegova hči, se je izročila peticijskemu odseku.

Odobrila se je podpora izplačana Josipu Kofol.

Odobrilo se je izplačilo troškov v znesku 1704 K za dela, izvršena v hiši Hentschel, kjer se nahajajo deželni uradi.

Odobritev izplačila prispevka za brambne naprave ob Soči pri Zagraju se je izročila tehnično-gospodarskemu odseku.

Resolucija glede sestave državnega zakona o kartelih se je izročila pravnemu odseku.

Odobrila se je prodaja zemljišča „gozd“.

Odobritev nakupa hipotekarnih zastavnih pisem se je izročila finančnemu odseku.

Po končanem dnevnem redu sta se prečitali v začetku seje prijavljeni interpelaciji in sicer ona poslanca dr. Venier-ja in tovarišev, naslovljena na vojnega ministra, v kateri se ga vpraša, ali mu je znano, da je v Silvestrovi noči nek miren italijanski delavec, ki je italijanski podanik, bil težko ranjen z bajonetom od nekega vojaka pešpolka št. 47 kakor tudi, ako so mu znani drugi vojaški izgredi, ki so se godili zadnja leta ter ako ga je volja ukreniti potrebno, da bi se jednake stvari več ne ponavljale.

Posl. Fon in tovariši so stavili

pritožkov Branice in Raše, ki so napravile ravno o priliki zadnje povodnji zopet toliko škode, in zahtevajo, da se dajo brez drugega na razpolago potrebna sredstva za omenjeno regulacijo.

Interpelacija se glasi:

Nebroj prošenj in peticij so že vložile prizadete občine, da se uravna reka Vipava in njeni pritoki. Odveč bi bilo slikati ogromno škodo, kojo povzročajo te vode. Zato omenimo samo povodenj iz leta 1908 in 1909. Kakor se čuje iz privatnih virov, se je osrednja vlada končno odločila, potrebna dela izpeljati, a ker v državnem proračunu za leto 1910 ni postavljen nikak znesek za ta dela, bi se zdelo, da vlada še ne misli z uravnavo pričeti.

Sila je pa vedno večja in naše ljudstvo z vso pravico energično zahteva, da mu rodno zemljo obvaruje preplavljenja.

Zato vprašamo Nj. svetlost g. namestnika, da-li so že izvršena dela za uravnavo Vipave in nje pritokov in dali ter kedaj namerava c. kr. vlada z uravnavanjem pričeti?

Nato je bila seja zaključena in prihodnja napovedana za včeraj popoldne ob 4. uri.

## Dopisi.

**Komen.** Na praznik Sv. Treh kraljev je bil napovedan shod Gabrščekov. Gabrščeka ni bilo. Komenci so ga pričakovali „s frasko“, kakor je sam grozil svoj čas drugim. Prišel je namesto Drejca le Dr. Levpušček ter je mlatil prazno slamo pred občinstvom, ki so ga zbornali najeti agitatorji iz sosednih vasi — največ jih je bilo zraven le iz radovednosti. Gospodje advokatje mislijo, da smo Komenci res tako zabiti, da ne vemo, zakaj so bili razveljavljeni 3 mandati slov. veleposestva. Misli gospoda, da se bomo dali res še nadalje za nos voditi od goriških kramarjev — advokatov itd. — ki hočejo po sili netiti le prepir v občinah ter nam s polaganjem svojih mandatov in vsled novih volitev nakladajo le stroške in stroške da je groza!!

Nad vse se je pa odlikoval na govorniškem odru naš dični drž. poslanec Lojze Štrekelj. Ta telesni velikan se je spravil na gg. „nunce“ z vso orjaško silo ter je prav umazano, pobalinsko klestil duhovščino kakor kak navadni šnopsar; nič čuda; saj je svoj čas služil pri vojaških žrebcih ter se na take reči prav dobro razume. Preserski dohtar je pritisnil ob koncu govora še svoj pečat — in konec je bilo protestne glorijske.

Občinske volitve so pred durmi. Ljudstvo treba nekoliko razburiti in podžgati z „farško gonjo“ v obrambo sedanjega zagrizeno-liberalnega županstva, ki so ga vsi pošteni Komenci do grla siti. Zrelo je za penzijo.

Gospoda! slabo ste naleteli s farško gonjo! Štreklju je v obraz zabrusil mož — bivši njegov volilec: „Sramota za vas, da ste se ločili od svoje žene ter da ne morete ž njo potrpeti — saj potrpimo mi“.

Se studom so zapuščali dvorano Štrekljevi bivši pristaši ter njegovo surovo nastopanje proti duhovščini so očitno obsojali. S tem protestnem shodom si je Lojze napravil še ono malo ugleda, ki ga je užival pri domačinih. Kam privede človeka slepa strast in nemirna vest!!

„Jaz sem v klubu jugoslovanskih poslancev na Dunaju ter mi delamo proti klerikalcem in za kmeta“ se je mogočno pobahal Lojze. Oh Lojze! Kmetje sami smo sprevideli, da se za nas preveč trudiš; bojimo se za tvoje zdravje; škoda bi bila tvoje goljatove postave; radi tega smo ti odvzeli butaro deželnega zastopstva. Dvakrat si se zato poganjal. Mi smo pa rekli: Lojze, oddahni se, da ne omagaš. Glej tvoj pobratim Goriški Drejc je vže obupal. Puško je vrgel v koruzo in zbežal je — položil mandat. Da bi se tudi tebe polotila taka misel! Klerikalne batine so hude. Zadenejo v živo. Lojze drži se trdno državnozbornskega mandata — saj nese vsaki dan 20 svitlih kronic — iz ljubezni

klerikalce te prešmentrane. Štrekelj nazaj v Dalmacijo! Občinarji.

**Miren.** — Občinske volitve smo imeli pred par dnevi, pri katerih se je bil hud boj. V III. razredu smo zmagali z večino 20 glasov (in ne z večino 3 glasov, kakor je „Soča“ poročala). Komisija je bila seveda liberalna, kateri je ukazoval neizogibni Urbančič, bivši naš učitelj, ki je pa bil od komisarja parkrat ostro zavržen, češ, on se kot zapisnikar; nima vtikati prav nič v delokrog komisije. Naši volilci so bili izpuščeni, ali pa bili tako vpisani v imenik, da jih je liberalna volilna komisija zavrnila. V II. razredu smo bili gotovi zmage. Konečno pa se je pokazalo, da smo podlegli za par glasov. Komisija je uničila par naših pooblastil. Zakonito ali nezakonito, o tem bodo govorili drugi. Magnati so se pokazali kot največji teroristi. A pride ura, ki odbije njih slavi, časti in moči. Le njih denarci jih držijo kvišku. Masa ljudstva je z nami.

**Št. Andrež.** — Zahvaljujemo se gosp. dopisniku „Soče“, da je razglasil v javnost, da ima naš načelnik zablekan nos. No, pa mu tudi povemo, da naš načelnik ni bil v nobeni „barufi“, kakor on misli in kakor so vajeni njegovih privrženci. Kaj se imate vtikati v naše „Orle“? Kar na miru jih pustite in raje sami pogledajte se v zrcalo in videli boste, kakšni ste. Kapito Drejc! Kaj se pa Vam sanja o vaši slavnosti? Kaj je niste še pozabili? Z vašo slavnostjo ste mislili podjarmiti celi Št. Andrež, a na poti so Vam bili ti presneti „čuki“. Kaj ne Drejc, da je tako!

Nekdo.

**Št. Andrež.** — (Zahvala). Gosposodična Jožefa Lutman je nabrala za našega „Orla“ v veseli družbi pri g. županu v Št. Andrežu 6 K 67 v. Hvala lepa! Bog živi gosp. župana in njegovo hčerko! Odbor!

**Št. Andrež.** — Pri zabavnem večeru društva „Naš Dom“ v Št. Andrežu, ki se je vršil dne 31. dec. so preplačali vstopnino preč. gosp. župnik 1 K in gosp. župan Andrej Lutman 2 K. Pri nabiranju za tel. orodje je darovala gospa Emilja Zavadlav 2 K. Srčna hvala vsem. — Dne 6. t. m. se je vršil občni zbor društva v dvorani g. P. Lutmana. Po precej obširnem poročilu iz preteklega leta in živahni debati se je izvolil sledeči odbor: Benedikt Zavadlav, Janez Kuzmin, Auguštín Tabaj, Jožef Nanut 14, Ivan Nanut, Viljem Nanut, Josip Devetak.

Obenem se je vršil tudi občni zbor tel. odseka. Navdušeno je bil pozdravljen in pohvaljen brat načelnik Ivan Pavletič, ki ima za naš tel. odsek največ zaslug. Bil je izvoljen za načelnika tudi za prih. leto.

Drugi odborniki so bratje: Josip Paškulin podnač., Josip Nanut preds., Jakob Nanut podpreds., Josip Nanut blagajn., Josip Lutman tajn., Gašpar Lutman in Josip Devetak odb.

**Iz Tomaja.** — Trikrat so nas te božične praznike razveseljevale gojenke dekliške in gospodinjске šole tükajšnjega „Elizabetišča“ uprizorivši „božičnico“ z bogatim vsprejedom. Tri igre, petje, deklamacije, govori in žive podobe vršile so se zaporedoma, ne da bi bilo treba na njé čakati po dolgočasnih odmorih. Za humoristični del skrbele so nam s prireditvijo šaloigre „dr. Čukec, zdravnik palčkov“. Čudili smo se spretnosti in učenosti zdravnikov, ki je znal raznovrstne bolezni s praškom ozdraviti v kratkem času. V igrokazu: „Po prevarah do zmage“ kazale so nam deklice, kako skrbi za človeka angelj varuh, ki mu kaže minljivost in nečimurnost vsega posvetnega in ga koncem pripelje do ljubezni do Nebeškega. Kaj lepa je bila tudi igra: „Prijaslicah“ z živo podobo in petjem. Vse igralke (37) nastopale so v krasnih kostumih samozavestno, brez vsakega strahu. Po koncu se je omeniti močani zbor, ki

Kosijeve, Sattnerjeve in druge precizno proizvajal. Zato so želi pevci in igralke obilo pohvale in ploskanja. Udeležba je bila vsakikrat ogromna tako, da je bila dvorana natlačeno polna. Hvala srčna čč. sestram za njih trud. V plačilo naj jim bode zavest, da so se trudile za čast božjo in dobrobit slovenskega naroda.

**Ponikve na Tolminskem.** Slavno uredništvo „Gorice“ je uljudno naproseno potrditi, da jaz podpisani nisem v nobeni zvezi z dopisom „S Tolminskega“, priobčenega v sobotni „Gorici“, v katerem se opisuje nek avtomat. Dopisa nisem jaz pisal, ne poslal in sem ga šele čital, ko mi je „Gorica“ došla.

Jožef Lapanja, gostilničar.

O p. uredništva. Potrjujemo, da g. Jožef Lapanja nam ni poslal omenjenega dopisa in da ž njim ni v nobeni zvezi.

## Politični pregled.

### Krščanski socialci in sprememba poslovnika.

V nedeljo je na Dunaju govoril na nekem zborovanju nemških krščanskih socialcev poslanec Kuntschak o reformi poslovnika v parlamentu ter o rekonstrukciji kabineta. Govoril je o nevarnosti, da se ga označi kot izdajalca nemškega ljudstva, ker se bo končno enkrat tudi Slovanom z ozirom na njihovo moč in pomen moralo dati sedeže v ministrstvu. Glede zenačenja med strankami se bo sicer še govorilo, toda sprememba se mora izvršiti, ker drugače ni misliti na uspešno delo v bodočnosti.

### Nova era na Hrvaškem.

Designirani ministerski predsednik Lukacs je konferiral s pl. Nikoličem, predsednikom eksekutivnega odbora hrvaško-srbske koalicije. Lukacs bo na podlagi te konference poročal kralju o situaciji na Hrvaškem.

### Sprememba v avstro-ogrskem odposlanstvu v Belemgradu.

Dosedanji avstro-ogrski odposlanec v Belemgradu, grof Forgach, zapusti svoje mesto in se vrne že te dni na Dunaj. Govori se, da postane njegov naslednik dr. Baernreither, član gosposke zbornice, ki je, kakor je znano, posredoval v procesu hrvaško-srbske koalicije proti profesorju Friedjung. Tako imenovanje bi napravilo v Srbiji dober vtis. —

### Ogrska ministerska kriza.

Lukacs je že sestavil novo ministertvo. Določene so že vse osebe, ki vstopijo v novi kabinet, razun ministra za Hrvatsko.

### Koncesija Madjarom.

Pri portapejih, ki se jih uvede za uradnike honveda ter pri vojaških uradnikih v Avstriji, se v prvič uporabi ogrska krona kakor emblem. To je znamenita koncesija madžarskemu staišču.

## Darovi.

Za „Šolski Dom“

so plačali predsedništvu: Josip Goljevšček, lesni trgovec, za odkupnino k novemu letu 10 K; A. F. Anderwald namesto novoletnih voščil 5 K; Josip Kos, župni upravitelj v Dolnji Trebuši 2 K; zamorec v trgovini Ane Likar požrl 7 K 67 v; Franjo v Gorici za novoletnico 20 K; lokvarski pevci kot novoletno voščilo 5 K.

Srčna hvala!

## Domače in razne vesti.

**Odsek Sod. SS. O. J. za goriški dekanat** ima svojo mesečno konferenco v četrtek, 13. t. m. v navadnih prostorih velikega semenišča v Gorici. Na

in analitični metodi katehetskega pouka. Konferenca se prične ob 10-h predpoldne. Vabijo se k njej člani in vsi gospodje duhovniki z mesta in dežele, ki se za stvar zanimajo.

**Deželni zbor.** — Včeraj popoldne ob 4. uri je imel deželni zbor zopet sejo.

Na dnevnem redu je bilo 24 točk.

Natančnejše poročilo o tej seji priobčimo prihodnjič.

**Deželni zbor dela.** — Konečno vendar gre. Ljudstvo pričakuje marsikaj od tega zasedanja. Nekaj se je uže storilo. Drugo se bo. Prošenj je uloženih mnogo. Odseki imajo mnogo dela, v katerih se pretresa o tem in onem. Občine, župani, cestni odbori, društva, posamezniki naj se obrnejo do naših poslancev, ako imajo kako željo. — Naradilo se bo za ljudstvo, kar se bo dalo. Ljudstvo naj se zaupno obrača do svojih poslancev. Ti so mu na razpolago.

**Liberalnemu učiteljstvu.** — Z dežele nam prihajajo glasovi, da najhujši zabavljači proti našim poslancem so liberalni učitelji, ki ljudstvo dražijo, je hujskajo in zavajajo na kriva pota ter mu tudi tolmačijo razne dogodke v deželi po svoje. Tem hujskačem rečemo v resnem trenutku: Jezik za zobmi pa usta zaprta, ali pa resnico govorite! Obrekovanj ne trpimo več! Ura je skoro prišla, da bomo začeli obračunati s temi prosvitljenimi liberalnimi lutri. Aut-aut! Ozrite se malo okoli sebe! Li ne veste, da so zastopniki ljudstva oni, ki vam kruh režejo? Ko bomo začeli pometati, potem ne bo pomagalo vse cviljenje nič! Govorili smo!

**Liberalni švindeli,** katerega so vprizorili Gabršček, Treo, Puc, Vrtovec, Franko, Strekelj, Levpušček, Peter Medvešček, dr. Podgornik, „Soča“, „Primorec“, „Edinost“, „Slovenski Narod“ „e tutti quanti liberali“ o izdajstvu dr. Gregorčiča in naših poslancev zato, ker so glasovali, naj se volitev poslancev iz trgovske in obrtne zbornice potrdi, se je razpršil v nič. Kakor bomba je treščil naš zadnji uvodni članek, ki je vso liberalno šušmarijo razkril. Ljudje, ki so bili na liberalnem shodu v „Trgovskem Domu“ in so potem brali naša pojasnila, so zijali z odprtimi ustmi ter so bili prepričani, da so bili v „Trgovskem Domu“ pošteno namazani. Laž ima kratke noge! — Gabršček na shodu v Tolminu, katerega je obdržal na praznik sv. treh kraljev, že ni več govoril o izdajstvu dr. Gregorčiča, „ki je podaril Lahom dva poslance iz trgovske zbornice“, marveč je le slino požiral, ker so romali trije poslanci iz veleposestva iz deželne zbornice, ker so bili nepostavno izvoljeni. — O kaka retirada! Glavna liberalna kanonada o izdajstvu, katero so liberalci sprožili, je padla v morje. Slabi strelci!

**Ovržene volitve.** — Zadnjič smo omenili, da je volilna komisija pri volitvi v slov. veleposestvu zavrnila 3 naša pooblastila ter dopustila 4 nasprotna glasove proti določbam deželnega volilnega reda, in da vsled tega je pritkalo z ozirom na navedene okoliščine glasov: Franku 54, Klančiču 55, Rutarju 55, po drugi strani pa Bolku 54, Grči 55, Zucchiatiju 55 glasov. To smo pisali z ozirom na podatke uradnega volilnega zapisnika.

Danes pa moramo dodati, da volilna komisija ni zavrnila le 3, ampak 4 naša pooblastila, česar pa ni omenila v volivnem zapisniku. Zavrnila je namreč tudi pooblastilo, s katerim je hotel voliti Toroš Leopold. Vsled tega je razmerje glasov z ozirom na dosedaj navedene okoliščine, tako le: Franko glasov 54, Klančič 55, Rutar 55; na drugi strani pa: Bolko 55, Grča 56, Zucchiati 56; tako da Grča in Zucchiati sta že izvoljena in da je potrebna ožja volitev samo še za enega poslanca.

Sledi pa še druga okoliščina o plačevanju davkov, ki razmerje med listama popolnoma spremeni, kakor je

### Povod komedijskega shoda Gabrščekovega.

— Ta junak zmedenih časov Slovencev goriških je sicer pobegnil stanu, katerega si je prvotno izbral, ali pobegniti bi moral tudi iz sedanjega stanu; kajti on spada prav za prav med — komedijske. Kdor je čakal med poslušalstvom v deželni zbornici pričetek znamenite druge seje ter je opazoval Gabrščeka prišedšega v zbornico davno pred drugimi poslanci, je moral nehote pogledati okoli sebe, ali ni zašel morda v kak cirkus. In ko je seja pričela, jo je Gabršček po svoje premenil v st o j o; kajti vstajal in vstal je vsak hip in capljaj okoli sedeža, malo da ne po mizi. To sukanje in vrtenje se je kmalu prijel njegovih med poslušalstvom stoječih in tja naročenih pomagačev (t. j. elite iz slov. mestnega krokarstva), in začelo se je splošno sukanje in vrtenje, ki je kazalo, da se vsak hip preobrne v ples. Ta nemir zbega še Gabrščkove zaveznike laške Faiduttijance, sami ne vedo, ali bi stali ali sedeli, in glej je smole! obsedijo ravno tisti hip, ko dež. glavar (da bi ga bilo slišati) zavpije: „Kdor je za to, da se izvolitev slovenskih veleposestnikov ne potrdi, naj obsedi!“ In tako je bila volitev v slov. veleposestvu ovržena z vsemi glasovi proti edinemu Gabrščku; kajti ta ni že kar nič več sedel. Pa saj tudi ni mogel, ko je svojo stolicu že davno zbrcal tja k steni daleč proč od sebe. To glasovanje je pa bilo razpaljenemu Gabrščku že preveč. Zavrelo je v njem, zbal se je, da skoči iz kože, začelo ga je dušiti in v tem hipu plane še višje, da bi prišel do zraku, zagradi za roko svojega najzvestejšega sekundanta tržaškega advokata Gregorina, in ven sta drvila mimo predsedniške mize, kliče: „Gosp. glavar, odlagam mandat.“ Temu divjemu begu so se pridružili še trije nepotrjeni slov. poslanci, in vsa liberalna petorica je pridrvila srečno ven na čisti zrak. Tu je Gabrščku nekoliko odleglo, le tožil je, da ga brada boli. „I kaj Vas ne bo, saj ste jo gori v zbornici pulili, kakor da bi imeli delati iz nje kartače!“ omeni eden iz pobegle družbe. „A kaj to!“ vzhigne onemoglo Gabršček, „v želodcu, v želodcu čutim še le hude bolečine, tu me tiščijo, peče, grize, razganja, da mi še želodec razpoči.“ Po dolgem molku in obupnem razmišljanju, kaj bi to bilo, reče eden: „Jaz vem, kaj je. Vi ste imeli še mnogo, mnogo jih povedati in naštetih tem prokletim klerikalcem, in ker ste prehitro utekli iz zbornice, vam je vsa ta neizbruhnjena snov ostala na želodcu.“ „Prav imate! Torej vrnimo se v zbornico!“ zakliče Gabršček. „Kam, kam?“ ga prekinejo enoglasno drugi štirje, „saj je iz zbornice že vse odšlo, ker je seja nehala! In pa pomislite vendar, da smo tudi mi nehali biti poslanci!“ Zopet molk. Nato eden: „Veste kaj? Domu pojdite in zbruhnite v prih.“ „Sočo“ vse to, kar Vas na želodcu tiščijo!“ „A, to ni nič“, se zadere nevoljno Gabršček, „jaz moram kričati, jaz moram kričati, jaz moram ravsati, jaz moram imeti pred sabo poslušalce, da mi ploskajo, da mi kričijo: bravo Gabršček!“ „No“, pripomni eden, „temu je lahko pomoči. Skličite shode!“ „A, to pač!“ pritrdi naglo Gabršček, „v nedeljo priredim protestni shod v Gorici in pozneje po deželi.“ In razšla se je petorica bivših lib. poslancev, ki se gotovo celotna nikdar več ne vrne. Goriški liberalci pa bodo bogatejši za par prispevkov k bistvu politike njih generala, politike, ki je močna le v kričanju, carlatanstvu in komedijskosti.

**Iz deželne službe.** — Pomaknjeni so: v IX. pl. razred računski revident Angelj Trojer ter pis. oficijal Emil Marinig; v I. vrsto X. pl. razreda: računski oficijal Janko Tomaž Kalin ter pis. oficijal Karol Cigoj in Nikolaj Gall. Računskim oficijalom je imenovan asistent Viljem Klein.

**Smrtna kosa.** — V Šepuljah pri Tomaju je umrl 2. t. m. tamkajšni obče spoštovani posestnik g. Jakob Čefuta v

**Iz pravosodne službe.** — Deželnosodni svetniki Josip Luciani in dr. Fran Andrih v Trstu, dr. Anton Sbisà v Rovinju in dr. Albreht grof Coronini v Gorici so imenovani za svetnike višjega deželnega sodišča.

**Iz poštne službe.** — Višjemu poštnemu komisarju dr. I. Slejko v Trstu je podeljeno mesto poštnega tajnika in poštni komisar Angelo Pojani je imenovan višjim poštnim komisarjem.

**Imenovanje škofa dr. Nagla.** Tržaški škof dr. Nagl je torej imenovan za koadjutorja kardinala dr. Grusche s pravico nasledstva in se v kratkem preseli na Dunaj. Kdo bode njegov naslednik, tega danes še nihče ne ve. Najbolj čudno pa je, da se s tem vprašanjem najbolj in v prvi vrsti bavi židovski list „Il Piccolo“. Židovska nesramnost presega pač vse meje. Če bi se izpraznilo mesto kakega rabina ali nadrabina, bi ne prišlo nobenemu katoličanu na misel, baviti se z vprašanjem, kdo naj bi bil naslednik prvega ali drugega. In vendar je omenjeni židovski list tako predrzno nesramen, da si prisvoja nekako pravico, dajati nasvete odločujočim činiteljem, koga naj bi imenovali za naslednika dr. Nagl-u.

**Kulturni boj na Francoskem.** Leta 1906 je sklenila francoska zbornica zakon, s katerim se je izrekla popolna ločitev cerkve od države. Na podlagi tega zakona bi se bile imele osnovati posebne verske družbe, ki bi imele skrbeti za vse potrebe bogoslužja, kakor plače duhovnikom, cerkvenim služabnikom itd., dočim država, ki je do tedaj prispevala okoli 50 milijonov letno za bogoslužne namene, v bodoče ne bi prispevala nič več, marveč bi samo dajala cerkve in župnišča brezplačno v najem.

Ker pa rimska kurija ni priznala tega zakona in ni dovolila ustanovitve verskih družb, je država konfiscirala vse cerkveno imetje.

Danes se prodajajo na javni dražbi cerkve in župnišča in duhovniki se izganjajo iz sedanjih stanovanj na cesto.

Kupci cerkev jih potem poderejo in si zidajo hiše ali pa napravijo iz njih skadišča za trgovinske predmete.

Za časa velike revolucije je francoska država zaplenila vse cerkveno imetje, ki je bilo takrat vredno preko dve milijardi liver. V smislu konkordata, ki ga je pozneje sklenil Napoleon I. s papežem Pijem VII. se je država zavezala plačevati letno okoli 50 mil. frankov za cerkvene namene, kar je pa l. 1906 zopet ovrгла. Onih 50 mil., katere je vlada prispevala za bogoslužne namene, ni odgovarjalo niti obrestim zaplenjenega cerkvenega premoženja za časa francoske revolucije.

V navadnem življenju se imenuje tako postopanje goljufija, kajti francoska država igra vlogo dolžnika, ki noče plačevati svojih dolgov oziroma niti obresti od njih, ali pa trgovca, ki ima polne žepe denarja, a je napovedal bankrot.

Tako postopanje je nasilstvo, rop na tujem imetju, ki se ne da na nobeden način opravičiti.

Drugače bi bilo, ako bi bila država kupila cerkveno imetje, če bi tudi lastnika k prodaji prisilila.

**Ogenj** je nastal sinoči okoli pol osme ure v knjigovoznici Ivana Paternolija na Travniku. K sreči so ogenj bližnji koj zapazili in preprečili velikansko nesrečo, ki je pretela, ako bi le še eno minuto gorel ogenj nemoteno. Zgorela je le stelaža in nekaj papirja.

**Samomor vojaka.** Železniški čuvaj državne železnice je našel v noči od četrtega na petek na mostu, ki pelje čez solkansko cesto, razmesarjeno truplo vojaka, katerega je povozil vlak. Ne daleč od tam pa je zagledal isti železniški čuvaj sabljo in vojaško suknjo.

Vojaška komisija je spoznala v mrtvem vojaku desestnika dragoncev, 25 letnega Ivana Misch iz Gradca. Truplo so prenesli v vojaško bolnišnico v Go-

**Zlobna roka mora delovati na Peči pri Mirnu.** V nedeljo o polunoči je plat zvona spet sklical domačine na noge. Izgorela je lopa neke udove Florenin do tal s senom vred. V noči od 18. na 19. decembra je tudi gorelo, ravno ob isti uri. Zgorela je štala s pitjo vred. — Lansko leto je gorelo na Peči petkrat. Tukaj je nesreča izključena. Domačini so v vednem strahu. Tukaj mora biti ali maščevalna roka, ali brezumen človek. Požigalca pa le ne morejo dobiti.

**„Kat. slov. izobr. društvo“ Podbrdo** priredi dne 30. t. m. veselico s petjem in igro. Obširnej program se pozneje objavi.

**Na postaji v Zdravščini** se bodeta, dokler se ne popravi most čez Sočo pri Zagraju, ustavljala odslej tudi brzovlaka 1005 in 1006.

**Odprti lekarni.** Od 9. do 16. t. m. bodeta opravljali ponočno službo in bodeta odprti tudi ob nedeljah pop. lekarni: Cristofoletti-Kürner.

**Ukradeno ka-li?** — Dne 30. t. m. je imel trgov. potnik v Gorici na dvorišču „Pri črnem orlu“ kočijo in na njej uzorce v črni valjasti škatlji, okoli 80 cm dolgi. Uzorci so zginiti. Kdor kaj ve o tem, naj blagovoli našemu uredništvu prijaviti. Lastnik uzorcev da primerno nagrado, ako pride do svojega blaga.

**Najdeni deli človeškega trupla.** Na bregu Soče blizu Solkana so našli te dni vrečo, v kateri se je nahajala človeška noga in nekateri drugi deli človeškega trupla.

Prenesli so vse to na solkansko pokopališče in so tam vse pokopali. Sodna oblast poizveduje.

**Radi groznje v smrt.** V Sinadolah pri Senožečah je neki Kuzme baje neopravičeno očital svoji sosedu Gerželj, da mu je ukradla 1/4 kg kave, ter ji grozil, da jo naznani orožnikom. To si je Gerželj vzela tako k srcu, da je zblaznela in skočila drugi dan v vodnjak, iz katerega so jo potegnili mrtvo.

**Prebivalstvo Trsta.** — Glasom podatkov statističnega in anagrafičnega urada ima Trst sedaj 219.777 prebivalcev (nevštevši garnizije).

**Hrvaško ljudsko šolo v Trstu** ustanovljajo ondodni Hrvatje.

**Samomor v cerkvi.** Včeraj zjutraj se je v cerkvi sv. Antona Novega v Trstu ostrelil z revolverjem 42-letni trgovski agent Viktor C. ravno, ko je končala sv. maša zadušnica. V cerkvi se je nahajalo še precej ljudi, večinoma ženske, ki so, začuvši strel prestrašene zbežale iz cerkve. Dve sta padli celo v nezavest. K nesrečnežu so pritekli iz zakristije cerkvniki in trije duhovniki, med njimi župnik dr. Peterzoli, ki je podelil nesrečnežu zakrament poslednjega sv. olja. Ko so nesrečneža odpeljali v bolnišnico, so cerkev zaprli, in so jo še-le popoldne zopet odprli, potem ko so jo blagoslovili.

**Oče streljal na sina.** — V Trstu je v torek popoldne na javni ulici o belem dnevu ustrelil neki Josip Fabbri iz Napolja, pristojen v Trst, na svojega sina Filiberta. K temu strašnemu činu je privedlo očeta sinovo grdo ravnanje z njim.

**Kazenska preiskava proti Hofrichterju.** Govori se, da je preiskava proti nadporočniku Hofrichterju zaključena, ker se je doznalo, odkod da je Hofrichter dobil ciankali. Isti si ga je baje preskrbel potom nekega podčastnika, ki ima brata mirodilničarja. V kratkem objavi vojaška sodna oblast vspeh preiskave. —

**Velika sleparija odkrita.** — V Pragi so aretirali disponenta „Česke banke“ Jos. Kortineka. Na Dunaju sta bila nato na zahtevo praške policije aretirana bankir na Kärntnerringu, 38 let stari Theodor Khon in 26 let stari Friderik Roth. Z njima je na škodo „Česke banke“ ponaredil Kortinek menic za 400.000 do 600.000 kron ter denar izgubil na borzi.

**Nadžkof sarajevski dr. Stadler**

moral svoje potovanje na Dunaj odloži. —

† **Hermenegild Jireček.** — V četrtku je umrl v Visokem Mytu znani češki učenjak dr. Hermenegild Jireček. Rodil se je 13. februarja 1827. Odlikoval se je na novelistiškem polju, ali posebno pa v področju slovanske zgodovine. Znano je njegovo delo: „Slovansko pravo v Češki“. Bil je član češke akademije v Pragi in dopisujoči član jugoslovanske akademije v Zagrebu.

**Obesil se je na grobu matere.** — Na Dunaju se je pred nekaj dnevi obesil zidarski pomočnik J. Schwam na križu na grobu svoje matere. Ko se je onevestil, se mu je odtrgala vrv in padel je nezavesten na grob. Grobarji so ga našli v tem položaju in odpeljali v bolnišnico, kjer bo še okreval.

**Samomori na Dunaju v preteklem letu.** Na Dunaju je bilo izvršenih v minulem letu 520 samomorov, in sicer 374 moških in 146 ženskih.

**Naseljevanje v Bosni.** Do leta 1907 je vlada v Bosni naselila na 21.892 ha zemlje 1817 družin s 96.960 dušami. Od teh jih je bilo iz Avstrije 160, Ogrske 145, inozemstva 60 in iz Hrvaške — 6. Po narodnosti jih je 830 poljskih, 331 nemških, 102 čeških, 97 italijanskih, 86 madžarskih in — 5 hrvaških. Vlada je pač dobro mešala za svoje namene.

**Zdravstveno stanje bivše meksikanske cesarice Charlotte.** Zdravstveno stanje umobolne bivše meksikanske cesarice Charlotte se je zadnje dni jako shujšalo. Zdravniki imajo malo upanja, da bi se moglo vzpostaviti prejšnje razmerno dobro stanje.

**Hud mraz.** — Is Lvova se poroča, da je nastal tam vsled snega, ki je padel v veliki množini, te dni hud mraz. Železniški promet je deloma ustavljen. — V Petrogradu je bilo včeraj 23 stopinj mraza. Tudi v New-Yorku v Ameriki je zapadlo minole dni premnogo snega. New-Yorkške ulice pokriva ledena skorja. V enem dnevu je ponesrečilo na ulicah nad 200 ljudi.

**Herderjev leksikon** vsebuje podatke v vsakem pogledu praktičnega in znanstvenega življenja. Ta leksikon ima 8 zvezkov ter velja 120 K. Točnost in popolnost kakor tudi objektivnost v vsakem pogledu so njegove prednosti. Ta knjiga je ilustrovana ter lepo izvršena; zato jo pred vsemi drugimi leksikoni priporočamo. (Glej tozadevni današnji oglas.)

## Drobfinice.

**Vollni boj na Angleškem** je nad vse silen. Balfour, voditelj konservativcev, je imel agitacijski govor, v katerem je hujskal na vojsko proti Nemčiji.

**Največjo šolo** so otvorili v New-Yorku. Ima 23 nadstropij in 200 sob za po 50 učencev, tako da lahko šola obiskuje 10.000 otrok.

**Štrajk rudarjev na Angleškem.** — V Northumberlandu in Durhamu štrajka sedaj 40.000 rudarjev.

**Nov način podpiranja revežev** je vpeljala občina Langwerden na Gornjem Avstrijskem. Mesto denarne podpore jim daje „na posodo“ krave, ki jih je nalašč za to kupila. Tele in mleko je tega, kdor je podpiran, krava sama pa je vedno last občine.

**Krvav spopad med turškimi četami in Črnogorci.** — Pri vasi Prošenje je prišlo med turškimi četami in med Črnogorci do krvavega spopada, pri katerem je bilo ubitih dvajset turških vojakov. Izgube Črnogorcev niso znane.

**Požar uničil palačo grškega kralja v Atenah.** — V četrtku ob 10. uri po noči je nastal ogenj v palači grškega kralja v Atenah. Ob 1. uri po polnoči je požar popolnoma uničil palačo.

**Ponesrečeni zrakoplovci.** Na Francoskem so ponesrečili trije zrakoplovci in sicer Delagrange, Santos Dumont in

zrakoplovka Roche. Delagrange je vsled nesreče tudi umrl.

## Dve veliki posestvi Kapitanja in Mazurija

prvo četrt in drugo pet minut oddaljeno od postaje Markovac, železnice Trst-Buje, v okraju piranskem, v slovenskem delu Istre, ste pod ugodnimi pogoji na prodaj.

Kapitanija obsega nad 250 oralov, ima dve hiši (gosposko in kmetsko), velik hlev in še posebno gospodarsko poslopje: čisti katastralni dohodek nad 1273 kron.

Mazurija obsega blizu 100 oralov zemljišč najboljše kvalitete, ima dve hiši (gosposko in kmetsko), velik hlev in veliko klet pripravno za vinsko trgovino; čisti katastralni dohodek nad 644 kron.

Natančne poizvedbe pri g. Edvardu Dolencu, veleposestniku v Orehku pri Prestraneku ali pri g. dr. Mateju Pretnerju, odvetniku v Trstu ali pri Posojilnici v Voloskem.

## Svoji k svojim!

Podpisani slovenski brivec v Gorici **Gospodska ulica št. 1** se priporoča sl. slovenskemu občinstvu iz mesta in z dežele za obilen obisk. Postrežba točna in strogo snažna. Brije in striže tudi na mesečno odplačevanje. Na zahtevo brije in striže na domu. V zalogi ima razne toaletne potrebščine po zmerni ceni. Prevzema vsa lasničarska dela ter kupuje ženske lase po 6 K in naprej kilogram.

**Franc Novak,**  
Gospodska ulica, št. 1.

Svoji k svojim! — Svoji k svojim!

Staroznana narodna trdka:

**Anton Iv. Pečenko**

GORICA, ulica Jos. Verdi 26.

postreže pošteno in točno s pristnimi belimi in črnimi vini iz lastnih in drugih priznanih vinogradov; potem s pylenjskim pivom „PRAZDROJ“ iz sloveče češke „Mešičanske pivovarne“, in izbornim protivinskim pivom iz pivovarne kneza Schwarzenberga v Protivinu na Češkem, in sicer v sodčkih in steklenicah; z domačim pristnim tropinovecem I. vrste, lastnega pridelka v steklenicah.

Vino dostavlja na dom in razpošilja po železnici na vse kraje avstrijsko-ogrške države v sodih od 56 l naprej franco goriska postaja. — CENE ZMERNE.

**Ivan Bednařik**

priporoča svojo

**knjigoveznicu**

v GORICI

ulica della Croce št. 6

Priporočamo našim rodbinam  
**Kolinsko cikorijo**

Svoji k svojim!

**Brez konkurence!**  
Naznanjam sl. občintu, da sem tvoril v Solkanu v lastni hiši  
**veliko zalogo raznovrstnega pohištva.**  
Priporočam novoročencem kompletne spalne sobe.  
**Gene zmerne in brez konkurence.**  
Blago trpežno in lično izdelano. Upogled zaloge dovoljen vsakomur, ne da bi bil primoran kaj naročiti.  
Posebno se pripravim gg. rodoljubom z dežele, prečastiti duhovščini, sl. učiteljsstvu itd.  
Za obilen obisk se priporoča  
**FERDINAND DELAK,**  
v SOLKANU št. 299.

Gene zmerne!

## Zahvala.

**Marija Magdalena** vdova **Justin** rojena **Kavčič** izrekam iskreno zahvalo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, ki so mi na kakoršenkoli način izkazali svoje sočutje povodom nenadomestne izgube mojega soproga

**IVANA.**

Zlasti se toplo zahvaljujem preč. kuratu g. Cirilu Vuga za tolažbo v najbridkejših trenutkih, za krasni venec in lepi nagrobni govor; nadalje zahvaljujem preč. oo. kapucine in frančiškane, preč. oo. usmiljene brate, pevce in pevke „Marijine družbe“ in „Katoliškega izobraževalnega društva“, okraj. šol. nadzornika prebl. g. prof. Finžger, gg. ravnatelja in profesorje učiteljskega ter gg. učiteljskega, županstvo podgorsko, gg. učitelje iz okolice, ravnateljstvo in uradnike tovarne, deputacijo deželnih uradnikov itd. itd.

Bog plati vsem!

V **PODGORI**, 5. januarja 1910.

**Jakob Miklus**

mizar in lesni trgovec

v Podgori

na voglu železniškega mosta

(na cesti, ki pelje proti Gradiški)

Trguje tudi z **opeko**, ima veliko zalogo vsakovrstnega trdega in mehkega lesa domačega in tujega, veliko zalogo pohištva, vinskih posod, stiskalnice itd.

**Rojaki!** Spominjajte se ob vsaki priliki „Šolskega Doma“.

**Kdor išče, najde**  
v **Herderjevem leksikonu**

(8 zvezkov, 120 K)

zanesljivo in priročno pojasnila o vsem, kar se pripeti v naravi in v duševnem življenju. — Dobi se na mesečne obroke po 4 K pri zalogi

**B. HERDER, Dunaj**  
I. Wollzeile 33.

**Rojaki!** podpirajte slov. šolstvo

= v Gorici! =

**Pijančevanje.**

Uzorec praška **Zenento** se zastoj pošlje.



Nagnjenost k pijančevanju se za vedno uniči s sodaj pijančevanja se ga bodi kdaj koli samaj kaj vedaj! **POUDRE ZENENTO** prašek, imenovan **POUDRE ZENENTO**, so je izmislil:

uživa ga lahko vsaki človek ne glede na spol ali starost. Stavi se ga lahko v jedi in pijače brez da bi pijanec opazil. Jamči se, da je **POUDRE ZENENTO** neškodljiv. Kdor ima v družini ali med znanci pijanca, naj ne zamudi vprašati poskusne pošiljave **POUDRE ZENENTO** za-tonj. Pošlje se v pisnu; pisati je treba nemško.

**POUDRE ZENENTO G. o.**  
76, Wardour Street, London 257, (Angleška).  
Za pisma 25 v, za dopisnice 10 vin.

**Ako kašljate**

ali težko dihate (Asthma) poskusite

**Slavonski zeljiščni sok**

iz **ORLOVE LEKARNE v PAKRAC-u.**

Z njegovim izvrstnim vplivom bodele jako zadovoljni. Tudi otroci ga radi pijejo, ker ima prijeten okus. — Ako trpite na

**želodičnih boleznih**

ali na črevesih, potem zahtevajte v lekarnah

**Pakraške zelodične kapljice**  
in Vi bodele ozdravili.

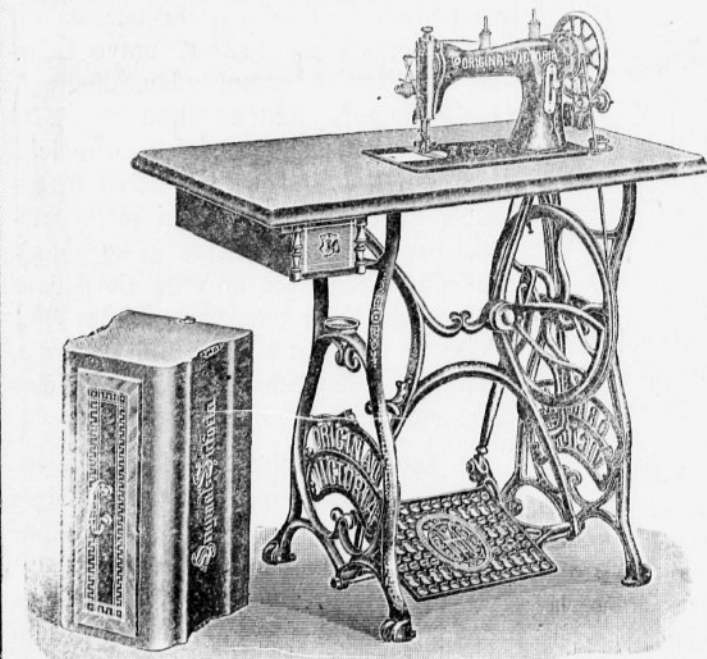
Cena: 1 stekl. Slavonskega zeljišnega soka 1 K 20 v. — 1 ducat stekl. Pakraških zelodičnih kapljic 5 K.

Kdor si tega pri domači lekarni ne more nabaviti, naj naroči iz glavne zaloge:

Lekarna „pri zlatem orlu“ Pakrac. — Po pošti se manj kot 2 stekl. ne pošilja.

**Cenj. dame in gospodje --- pozor!**

Imate že sivalni stroj? Ako ga nimate, omislite si najnovejšo marko „Original-Viktoria“ in najboljšega izdelka. Po dolgotrajnih skušnjah sva prišla do prepričanja, pa ostane „Original“ vedno le najboljši.



**Original Victoria stoji** delajo še po 10 letih uporabi brezšumno.

**Original Victoria stroji** so neprekosljivi za domačo rabo in obrtne namene.

**Original Victoria stroji** so najpripravnejši za umetno vezenje (rek amiranje). Tvrda stavi na razpolago strankam učiteljske, ki poučuje brezplačno.

**Original Victoria stroji** so najboljši izdelki vseh dosedaj obstoječin tovarov.

Za vsak stroj jamčiva 10 let.

Nikdo naj ne zamudi priliko ogledat si pred nakupom „Original-Viktoria“ stroje.

Edina zaloga „Original-Viktoria“ strojev in drugih šivanih strojev, dvokoles „Puch“ orožja, municije in vseh lovskih priprav pri tvrdki

**Kerševani & Čuk -- Gorica**

Stolni trg (Piazza Duomo) št. 9

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lu ke ž i č.)

